

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000021

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-01-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидорчук Анатолій Андрійович

2. Anatoliy Sydorчук

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0280-1285

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.08

Назва наукової спеціальності: Гроші, фінанси і кредит

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-03-2025

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 58.082.01

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.

Тема дисертації:

1. Забезпечення фінансової стійкості домогосподарств: теорія, методологія та практика
2. Ensuring financial sustainability of households: theory, methodology and practice

Реферат:

1. Об'єкт – процес забезпечення фінансової стійкості домогосподарств. Предмет – теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій забезпечення фінансової стійкості домогосподарств. Мета дисертації – є обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій забезпечення фінансової стійкості домогосподарств, ідентифікуючи ризики та враховуючи вплив ендогенних та екзогенних чинників на їх життєдіяльність. Методи – теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, абстрагування, класифікації, історичний, індукції, дедукції, абстракції, системно-структурного аналізу, факторного аналізу, альтернативного аналізу, логічного узагальнення, екстраполяції, індикаторів, порівняння, аналогії, математичного моделювання. Новизна – розроблено методологічні засади забезпечення фінансової стійкості домогосподарств, які базуються на діалектичному, когнітивному, інституціональному пізнанні фінансових процесів з використанням принципів єдності теорії та практики, системності, розвитку, декомпозиції, об'єктивності, абстрагування; обґрунтовано нормативні передумови та визначено складові дуального забезпечення фінансової стійкості домогосподарств, як об'єкта управлінської системи, котра

вибудовується державними фінансовими органами, фінансовими інституціями (на макроекономічному рівні) й домогосподарствами (на мікроекономічному рівні); запропоновано алгоритм забезпечення фінансової стійкості домогосподарств з виокремленням у ньому стадій планування, виконання, оцінювання та коригування; удосконалено поняттєво-категоріальний апарат сфери фінансів домогосподарств у частині обґрунтування змісту поняття «фінансова стійкість домогосподарств»; уточнено науково-методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості домогосподарств за допомогою показників достатності доходів, поточного фінансового забезпечення витрат, здійснення заощаджень, реалізації інвестиційного потенціалу домогосподарств; обґрунтовано сутність фінансового ризику для домогосподарств, що відображає зміну умов зовнішнього й внутрішнього середовищ та конкретизує такі чинники впливу на їх фінансову діяльність: склад домогосподарства, тимчасову або постійну втрату його доходу, інфляцію, валютний курс, відсоткову ставку на фінансових ринках тощо; розвинуто концептуальні засади теоретичного обґрунтування місця й ролі домогосподарств у фінансовій системі на базі інституційного, фондового та суб'єктного концептуальних підходів до її побудови; систематизовано принципи функціонування сфери фінансів домогосподарств у складі фінансової системи через виокремлення принципів самостійності, варіативності, взаємозалежності, збалансованості та самозабезпечення; набули подальшого розвитку науково-методичні засади оцінювання фінансової стійкості домогосподарств за допомогою відповідних агрегованих індексів; обґрунтовано тактичні та стратегічні напрями забезпечення фінансової стійкості домогосподарств шляхом системного використання низькоризикових інструментів для досягнення коротко- та середньострокових цілей та високоризикових для досягнення довгострокових цілей домогосподарства; набуло подальшого розвитку розв'язання проблеми трансформації фінансової стійкості домогосподарств через фінансовий ринок у розвиток фінансової системи; встановлено взаємозв'язок між фінансовою поведінкою та забезпеченням фінансової стійкості домогосподарств через виокремлення її видів (дохідна, витратна, кредитна, заощаджувальна, інвестиційна), етапів (планування; формування резервного, страхового, інвестиційного капіталу за допомогою низько та високо ризикових фінансових інструментів; використання при настанні ендогенних чи екзогенних ризиків). Впроваджено у діяльність Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, Української асоціації інвестиційного бізнесу, Об'єднання кредитних спілок «Програма захисту вкладів», Всеукраїнської асоціації кредитних спілок, Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області, Управління соціальної політики Тернопільської міської ради, а також у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету. Сфера використання – Комітет Верховної Ради України з питань бюджету та Міністерство соціальної політики України.

2. The object of the dissertation is the process of ensuring the financial sustainability of households. The subject is theoretical and methodological foundations and practical instruments for ensuring the financial sustainability of households. The purpose is to substantiate the theoretical and methodological foundations and develop practical recommendations for ensuring the financial sustainability of households by identifying risks and considering the impact of endogenous and exogenous factors on their livelihoods. Methods - theoretical generalization, analysis, synthesis, abstraction, classification, historical, induction, deduction, abstraction, system-structural analysis, factor analysis, alternative analysis, logical generalization, extrapolation, indicators, comparison, analogy, mathematical modelling. Novelty - methodological foundations for ensuring the financial sustainability of households based on dialectical, cognitive, and institutional knowledge of financial processes using the principles of unity of theory and practice, systematicity, development, decomposition, objectivity, and abstraction are developed; the normative prerequisites are substantiated and the components of the dual provision of financial stability of households as an object of the management system, which is built by state financial authorities, financial institutions (at the macroeconomic level) and households (at the microeconomic level), are determined; an algorithm for ensuring the financial sustainability of households is proposed, with the stages of planning, implementation, evaluation and adjustment distinguished from it; the conceptual and categorical apparatus of the sphere of household finances has been improved in terms of substantiating the content of the concept of «household financial sustainability»; scientific and methodological approaches to assessing the financial sustainability of households using indicators of income sufficiency, current financial support for expenses, savings,

and realization of the investment potential of households were clarified; the essence of financial risk for households is substantiated, which reflects changes in the conditions of the external and internal environments and specifies the following factors influencing their financial activities: household composition, temporary or permanent loss of income, inflation, exchange rate, interest rate in financial markets, etc.; conceptual foundations of theoretical substantiation of the place and role of households in the financial system based on institutional, funds and subjective conceptual approaches to its construction are developed; the principles of functioning of the sphere of household finances as part of the financial system are systematized by highlighting the principles of independence, variability, interdependence, balance and self-sufficiency; the scientific and methodological foundations for assessing the financial sustainability of households using the relevant aggregate indices were further developed; the problem of transforming the financial stability of households through the financial market into the development of the financial system was further developed; the relationship between financial behaviour and ensuring the financial sustainability of households is established by distinguishing its types (income, expenditure, credit, savings, investment), stages (planning; formation of reserve, insurance, investment capital with the help of low and high-risk financial instruments; use in the event of endogenous or exogenous risks). It has been implemented in the activities of the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Finance, Tax and Customs Policy, Ukrainian Association of Investment Business, Association of Credit Unions «Deposit Protection Program», All-Ukrainian Association of Credit Unions, the Department of the Pension Fund of Ukraine in Ternopil Oblast, Social Policy Department of Ternopil City Council, and also in the educational process of the West Ukrainian National University. The scope of use is the Verkhovna Rada Committee on Budget and the Ministry of Social policy of Ukraine

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сидорчук А. Фінансова стійкість домогосподарств: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 474 с.
- Формування фінансового механізму сталого розвитку України : моногр. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. П. Кириленко та д-ра екон. наук, доц. О. І. Тулай. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 414 с. (особистий внесок здобувача: підрозділ 3.10. Сидорчук А. Управління інвестиційним портфелем домогосподарства в умовах сталого економічного розвитку. С. 364–373
- Сидорчук А. Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів державного пенсійного страхування. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія : Економічні науки. Кіровоград: КНТУ. 2013. Вип. 23. С. 237–244
- Сидорчук А. Суть фінансових ресурсів державного соціального страхування. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. Одеса. 2014. Т. 19. Вип. 3/4. С. 93–98
- Сидорчук А. Формування системи соціального страхування як важеля подолання бідності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. Одеса. 2015. Вип. 13. С. 217–220
- Сидорчук А. Необхідність формування інвестиційного портфеля домогосподарств. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. Ужгород. 2016. Вип. 1 (47). Т. 1. С. 402–404

- Сидорчук А. Фінанси домогосподарств у фінансовій системі країни: сутність, принципи організації. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 16. С. 797–801
- Сидорчук А. Особистий капітал та інструменти його формування. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 10. С. 651–658
- Sydorчук A. Factor-models of formatting of financial resources of the state social pension insurance. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка. 2017. Вип. 14. С. 38–45
- Sydorчук A. Theoretical basis of the state social insurance. *Evropský časopis pro ekonomiku a management*. 2017. Vol. 3. Issue 4. Praha, Česká republika : Berostav družstvo. С. 20–26
- Sydorчук A. A necessity for forming the investment portfolio of households. Соціально-економічні проблеми і держава. 2017. Вип. 2 (17). С. 162–170
- Сидорчук А. Інвестиції як складова управління особистими фінансами. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 35/1. С. 274–280
- Пшик Б., Сидорчук А., Адамик М., Медуник Н., Михалевич Р. Механізми активізації інвестиційного потенціалу домогосподарств в Україні: макроекономічний аспект. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2021. № (4) 39. С. 349–361 (особистий внесок здобувача: розкрито шляхи стимулювання інвестиційного потенціалу домогосподарств) (Web of Science).
- Сидорчук А. Практика та проблематика використання в Україні ризикових та безризикових інструментів заощаджень домогосподарств. Бізнес-навігатор. 2021. Вип. 5 (66). С. 53–59
- Sydorчук A. The practice of household expenditure in Ukraine: factor analysis and estimate. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2022. Vol. 3. No. 1. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». С. 47–53
- Сидорчук А. Теоретичні засади оцінки фінансового стану домогосподарств. *Sworld Journal*. 2022. № 13 (2). Bulgaria: D. A. Tsenov Academy of Economics – Svistov. С. 32–36
- Кириленко О., Сидорчук А., Коваль С., Сидор І. Аналіз витрат як складова оцінки фінансового стану домогосподарств. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2022. № 3 (44). С. 82–91 (особистий внесок здобувача: оцінено фінансовий стан домогосподарств через призму їхніх витрат) (Scopus).
- Sydorчук A. The financial sustainability during household life-stages. *Інтернаука*. Серія : Економічні науки. 2023. № 7 (75). С. 10–13
- Sydorчук A. Modelling of household financial behaviour. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. Issue 28. Part 1. Germany, Karlsruhe: Sergeiva&Co. С. 98–103
- Кириленко О., Сидорчук А. Забезпечення фінансової стійкості домогосподарств в умовах воєнного стану. *Світ фінансів*. 2023. № 4 (77). С. 68–83 (особистий внесок здобувача: розкрито функціонування окремих сегментів фінансового ринку та їх вплив на забезпечення фінансової стійкості домогосподарств в умовах воєнного стану)
- Kyrylenko O., S. Koval S., Sydor I., Sydorчук A. The sufficiency of household incomes: estimation and economic interpretation for their financial stability. *Journal of Governance and Regulation*. 2024. Vol. 13. Issue 2. С. 86–95. (особистий внесок здобувача: оцінено показники достатності доходів домогосподарств) (Scopus)
- Сидорчук А. Дуальне забезпечення фінансової стійкості домогосподарств: принципи та складові. *Ефективна економіка*. 2024. № 7.
- Сидорчук А. Методологічні підходи до дослідження фінансової стійкості домогосподарств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 7. С. 112–116.
- Сидорчук А. Етапи управління інвестиційним портфелем домогосподарств. Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства: погляди науковців і практиків: зб. тез. доп. Першої Інт.-конф. проф.-викл. складу каф. фін. ТНЕУ. (м. Тернопіль, 14 квіт. 2015 р.). Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль: Вектор, 2015. С. 103–105
- Фінанси домогосподарств: навч. посіб. / [Т. О. Кізима, Н. І. Карпишин, І. П. Сидор та ін.]; за ред. Т. О. Кізими. Тернопіль : Вектор, 2015. 260 с. (особистий внесок здобувача: 4.3. Управління інвестиційним

портфелем домогосподарства. Агресивна, поміркована та консервативна стратегії інвестування. С. 160–176.

- Сидорчук А. Необхідність управління фінансами домогосподарств. Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства: погляди науковців і практиків : зб. тез доп. Другої Всеукр. Інт.-практ. конф. (м. Тернопіль, 11 квіт. 2016 р.), Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль: ТНЕУ, 2016., С. 111–115
- Соціальне страхування : підручник / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2016. 516 с. (особистий внесок здобувача: Розділ 3. Пенсійне страхування. С. 121–146
- Sydorчук A. Developing second level the pension system of Ukraine. Забезпечення стійкого економічного розвитку країни: можливості та перспективи : матеріали науково-практичної конференції (Львів, 21-22 жовтня 2016 р.), ГО «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2016. С. 124–126
- Сидорчук А. Чинники впливу на формування витрат домогосподарств. Людина віртуальна: нові горизонти : зб. наукових праць IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Монреаль, 20–21 березня 2017 р.), СРМ «ASF», 2017. Частина 2. С. 156–159
- Сидорчук А. Структура і динаміка доходів домогосподарств в Україні. Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства : зб. тез доп. Третьої всеукр. Інт-Конф., (м. Тернопіль, 10 квітня 2017 р.). 2017. С. 215–218
- Sydorчук A. The advantages and disadvantages of bank deposit as a form of savings. Аналіз сучасних підходів до ефективного використання потенціалу економіки України : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 18-19 серпня 2017 р.). 2017. С. 113–116
- Сидорчук А. Форми заощаджень домогосподарств. Треті Всеукр. наук. читання пам'яті С. І. Юрія : зб. наук. праць / за ред. проф. Кириленко О.П. (м. Тернопіль, 28 листопада 2017 р.). 2017. С. 110–113
- Sydorчук A. The role of households in the financial system. Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір : зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 10 вересня 2019 року). Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 127–128
- Сидорчук А. Принципи фінансів домогосподарств. Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 14 вересня 2019 р.). К. : ГО «Київський економічний науковий центр», 2019. С. 87–89
- Сидорчук А. Особисті індикатори фінансового стану домогосподарств. Актуальні питання розвитку сучасної економіки, управління та адміністрування: Матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 28 грудня 2019 р.). К. : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019. Ч. 2. С. 90–93
- Sydorчук A. State pension insurance in Ukraine: practice functioning of. Теоретичні та практичні аспекти формування економічної системи в умовах нестабільності : збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених (м. Київ, 31 жовтня 2020 р.), К.: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2020, С. 112–113
- Сидорчук А. Financial instruments for household savings. Інноваційна парадигма розвитку економіки, фінансів, обліку та права: зб. тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 15 вересня 2021 р.). Полтава : ЦФЕНД, 2021. С. 47–48
- Кириленко О., Сидорчук А. Тенденції здійснення заощаджень домогосподарств. Сьомі Всеукраїнські наукові читання пам'яті С. І. Юрія : зб. наукових праць (м. Тернопіль, 16 листопада 2021 р.), Тернопіль : ЗУНУ, 2021. С. 55–59 (особистий внесок здобувача: проаналізовано склад та структуру заощаджень домогосподарств)
- Кириленко О., Сидорчук А. Поняття та оцінка інвестиційного потенціалу домогосподарств. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2022. Т. 1 (43). С. 5–11 (особистий внесок здобувача: розкрито розуміння поняття інвестиційного потенціалу домогосподарств та здійснено розрахунок його обсягів за 2001–2020 рр.)
- Сидорчук А. Методологія дослідження фінансової стійкості домогосподарств. Modern problems of science, education and society : the 5th International scientific and practical conference (Kyiv, 17-19 July

2023), Kyiv : SPC «Sci-conf.com.ua», 2023. С. 606–610

- Сидорчук А. Нормативний підхід до розуміння домогосподарства як суб'єкта фінансових відносин. Scientific progress: innovations, achievements and prospects : the 11th International scientific and practical conference (Munich, 23-25 July 2023), Munich : MDPC Publishing, 2023. С. 181–186
- Sydorhuk A. The financial stability of households: a methodology for assessing. Progress in Science : proceedings of the 3rd International Scientific Conference (Brussel, 27-28 July 2023), Brussel : University Brussel, 2023. С. 45–50
- Сидорчук А. Поняття ризику в управлінні фінансовими ресурсами домогосподарств. Стратегії управління інноваціями в сучасній економіці : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 1 вересня 2023 р). Research Europe, 2023. С. 102–104

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U002629, 0121U109150, 0118U000784

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириленко Ольга Павлівна
2. Olga Kyrylenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5504-5519

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубина Максим Вікторович
2. Maksym Dubyna

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5305-7815

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Качула Світлана Валентинівна

2. Svitlana Kachula

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2540-862X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мульська Ольга Петрівна

2. Olga Mulska

Кваліфікація: д. е. н., с.д., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1666-3971

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05539979

Місцезнаходження: вул. Козельницька, буд. 4, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Крисоватий Андрій Ігорович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Крисоватий Андрій Ігорович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Кізіма Т.О.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна